

Vážený pane ministře,

dovolte, abych Vás oslovil ve věci vzdělávání žáků – ukrajinských uprchlíků na základních školách. Statutární město Liberec zapsalo v aktuálním školním roce do svých 20 zřizovaných běžných škol cca 650 dětí, které do Česka přišly po 24. únoru 2022. To je samo o sobě obrovské číslo a v poměru k velikosti aglomerace a kapacitním možnostem škol jedno z nejvyšších v Česku. A už teď jsme si jisti, že ve školním roce 2023/2024 nebudeme schopni nabídnout vzdělávání všem budoucím ukrajinským prvňákům, které nám v současné chvíli predikuje registr obyvatel.

Hlavním cílem statutárního města Liberec jako zřizovatele je udržet současnou úroveň vzdělávání již zapsaných ukrajinských dětí, resp. úroveň vzdělávání škol jako celku. Provedli jsme proto společně s řediteli škol důkladnou analýzu období září 2022 – leden 2023 a identifikovali jsme celkem osm kritických bodů, které jsou pro zachování udržitelnosti klíčové:

1. zachování stávající šíře ukrajinských asistentů/koordinátorů, kteří kromě pedagogické činnosti mj. fungují jako prostředníci mezi dětmi, školou a rodiči. To pochopitelně souvisí s financováním z MŠMT prostřednictvím krajského úřadu (zodp. MŠMT, Krajský úřad LK),
2. zvýšení tzv. phmaxů (či opravného koeficientu při výpočtu mzdového rozpočtu) tam, kde míra cizinců ve třídách překračuje/překročí 10 %, což přímo souvisí s vyšší náročností výuky (zodp. MŠMT, Krajský úřad LK),
3. širší portfolio učebních pomůcek/pracovních listů (zodp. ZŠ, MŠMT, zřizovatel),
4. finanční podpora pro hrazení aktivit/pobytů (školní kultura, obědy, ŠvP atd.) rodinám ve finanční tísní. V současné době nelze například obědy pro děti z Ukrajiny hradit prostřednictvím potravinové pomoci MPSV, protože (zatím) nesplňují základní institucionalizovanou podmínku, tj. přiznanou hmotnou nouzi. Lze patrně žádat přes dotační titul MŠMT (prostřednictvím třetích subjektů), dále solidárními fondy škol a ze zdrojů zřizovatele – například Liberec už usnesením zastupitelstva takovou dobrovolnou pomoc schválil (zodp. MŠMT, MPSV),
5. intenzivní výuka dětí i dospělých Ukrajinců češtině v době mimoškolní/mimopracovní, jinak se účinek začlenění významně sníží, v horším případě zhavaruje zcela. I k tomu je potřeba počítat se státními zdroji; neméně důležité je ovšem nastavit metodiky/doporučení MŠMT tak, aby minimálně pro žáky bylo takové vzdělávání více méně povinné (zodp. MŠMT),

6. zrychlení diagnostiky ukrajinských žáků z pohledu školní zralosti a vzdělávacích a vývojových aspektů prostřednictvím školských poradenských zařízení (zodp. Krajský úřad LK, MŠMT),

7. pediatriká péče všeobecná, ale i související s nezbytnými potvrzeními o zdravotní způsobilosti k účasti na školních akcích (zodp. MZd, MŠMT),

8. výchovné aspekty u těch žáků, kteří ve školách nechtějí být, protože k tomu nejsou dostatečně motivováni, a mohou významně narušovat proces vzdělávání + problematika skrytého záškoláctví (zodp. ZŠ, MŠMT, OSPOD, MPSV).

Vážený pane ministře,

vzhledem k tomu, že k podobným poznatkům patrně dospěli i další zřizovatelé ZŠ, vnímejte prosím můj dopis jako vklad do diskuze a do dalšího rozhodování MŠMT. Ale také jako jasný vzkaz, že na komunální úrovni vzdělávání ukrajinských uprchlíků rozhodně nezvládneme sami. Prosím Vás, abyste s tím seznámil i další relevantní aktéry a rezorty. Děkuji Vám. S úctou

CC:

Liberecký kraj – rezort školství, mládeže, tělovýchovy a sportu

OSPOD MML

Vážený pan

Prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc.

ministr školství, mládeže a tělovýchovy